

Grondverzet in Gelderland

Toelichting op
de wettelijke regels
voor aannemers en
grondverzetbedrijven

The logo for GOO (Gelders Ondergrond Overleg) consists of the letters 'GOO' in white, bold, sans-serif font, centered within a dark brown rectangular background.The bottom part of the GOO logo features the text 'gelders ondergrond overleg' in a smaller, white, sans-serif font, positioned on a green background that curves upwards from the left side.

Inhoud

<u>Grondverzet in Gelderland: wat moet je weten?</u>	3
<u>Graven in landbodem</u>	4
<u>Opslaan van grond</u>	5
<u>Toepassen van grond</u>	6
<u>Graven in sterk verontreinigde bodem</u>	7
<u>Saneren van de bodem</u>	8
<u>Toepassen van bouwstoffen</u>	8

Disclaimer

Deze brochure is opgesteld door het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) als praktische toelichting voor aannemers en grondverzetbedrijven.

De informatie is beknopt en bedoeld als hulpmiddel.

Voor vragen of afstemming over de regels kun je contact opnemen met de omgevingsdienst van de regio waar de werkzaamheden plaatsvinden. Achter in deze brochure vind je een overzicht van de websites van de omgevingsdiensten in Gelderland.

Voor volledige, actuele en juridische informatie verwijzen wij naar het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO): www.iplo.nl

mei 2026

De actuele versie van deze brochure is te vinden op de website van het GOO.

Grondverzet in Gelderland: wat moet je weten?

Werk je regelmatig met grond? Dan heb je sinds de komst van de Omgevingswet te maken met veranderde spelregels. Deze brochure van het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) helpt je op weg. We geven je een kort en praktisch overzicht van de belangrijkste zaken die je moet weten bij het graven, opslaan, saneren en toepassen van grond en voor het toepassen van bouwstoffen. Let op: dit is een vereenvoudigde samenvatting. De regelgeving is complex en situaties verschillen per locatie. Twijfel je? Neem dan altijd contact op met jouw omgevingsdienst. De contactgegevens van de omgevingsdiensten in Gelderland zijn te vinden op de websites die achter in deze brochure zijn vermeld.

Grond: nieuwe naamgeving onder de Omgevingswet

De normen voor de kwaliteit van de grond en de bodem zijn niet veranderd, maar sommige benamingen wel. Dit kan verwarring veroorzaken. Daarom hieronder een vertaalslag van oud naar nieuw:

Voorheen (Wet Bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit)	Nu (Omgevingswet en Besluit bodemkwaliteit)	Praktijkterm
Achtergrondwaarde	Klasse landbouw/natuur	Schone grond
Wonen	Klasse wonen	Hergebruiksgrond
Industrie	Klasse industrie	Hergebruiksgrond
Niet toepasbaar en niet sterk verontreinigd (< interventiewaarden)	Matig verontreinigd	Niet toepasbaar
Niet toepasbaar en sterk verontreinigd (> I)	Sterk verontreinigd	Sterk verontreinigd

Wat kun je doen?

Deze brochure geeft een overzicht van de regels voor milieubelastende activiteiten (MBA) op en in de bodem. Deze regels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor grondwerk moet je meestal een melding doen en/of informatie geven via het [Omgevingsloket](#). Met de vergunningscheck van het [Omgevingsloket](#) controleer je snel welke acties je moet ondernemen voor jouw werkzaamheden.

Voor iedere MBA kunnen aanvullende regels staan in het Omgevingsplan van de gemeente. Als er aanvullende gemeentelijke regels zijn, geeft het Omgevingsloket dit aan.

Zorgplicht altijd van toepassing

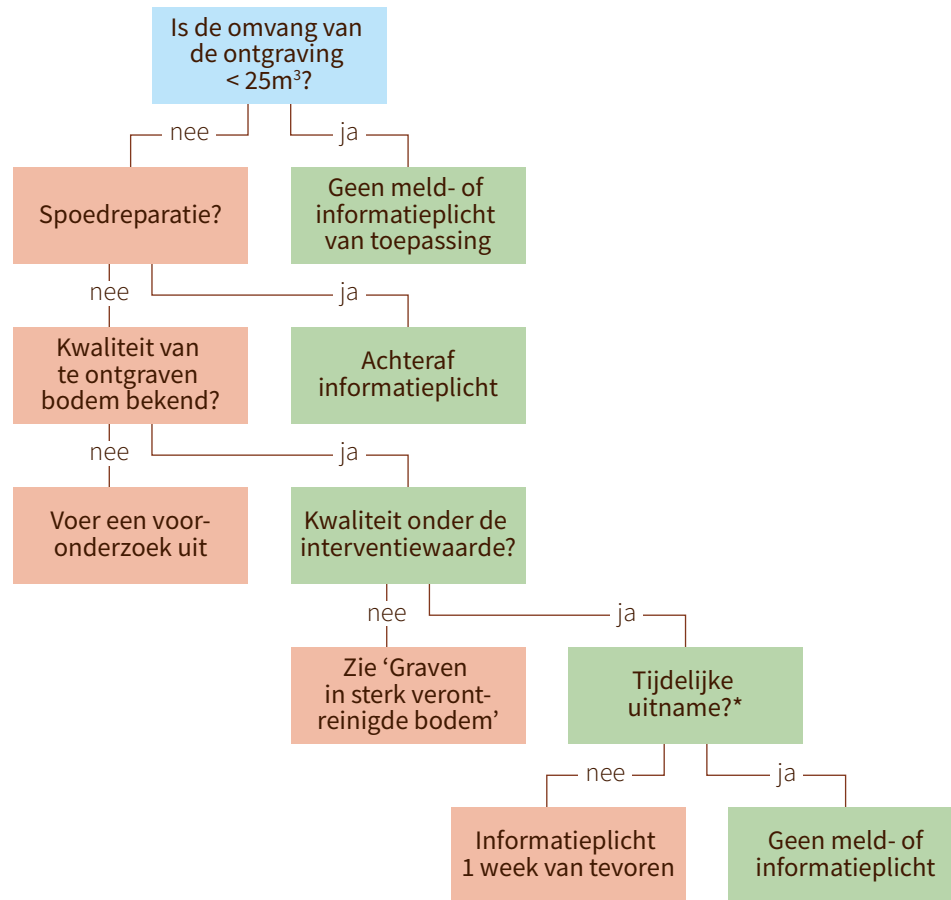
Bij alle activiteiten moet altijd de zorgplicht in acht worden genomen. Dit houdt in dat je verontreiniging en aantasting van de bodem moet voorkomen en beperken. Mocht dit toch gebeuren, dan moet dit ongedaan worden gemaakt.

Is sprake van een ontgroning?

Als er 1.000 kubieke meter of meer wordt ontgraven, kan er sprake zijn van een ontgroning. Een ontgrondingsactiviteit bestaat uit werkzaamheden die iets veranderen aan de hoogteligging van een terrein. Provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor ontgrondingen. Naast het Besluit activiteiten leefomgeving moet ook rekening worden gehouden met de Omgevingsverordening van de provincie. De regels zijn niet in deze brochure beschreven. Bij ontgrondingen adviseren wij om contact op te nemen met de provincie.

Graven in landbodem

* Als alle uitkomende grond bij de locatie wordt opgeslagen en alle grond na de graafwerkzaamheden wordt teruggeplaatst, is er sprake van tijdelijke uitname.

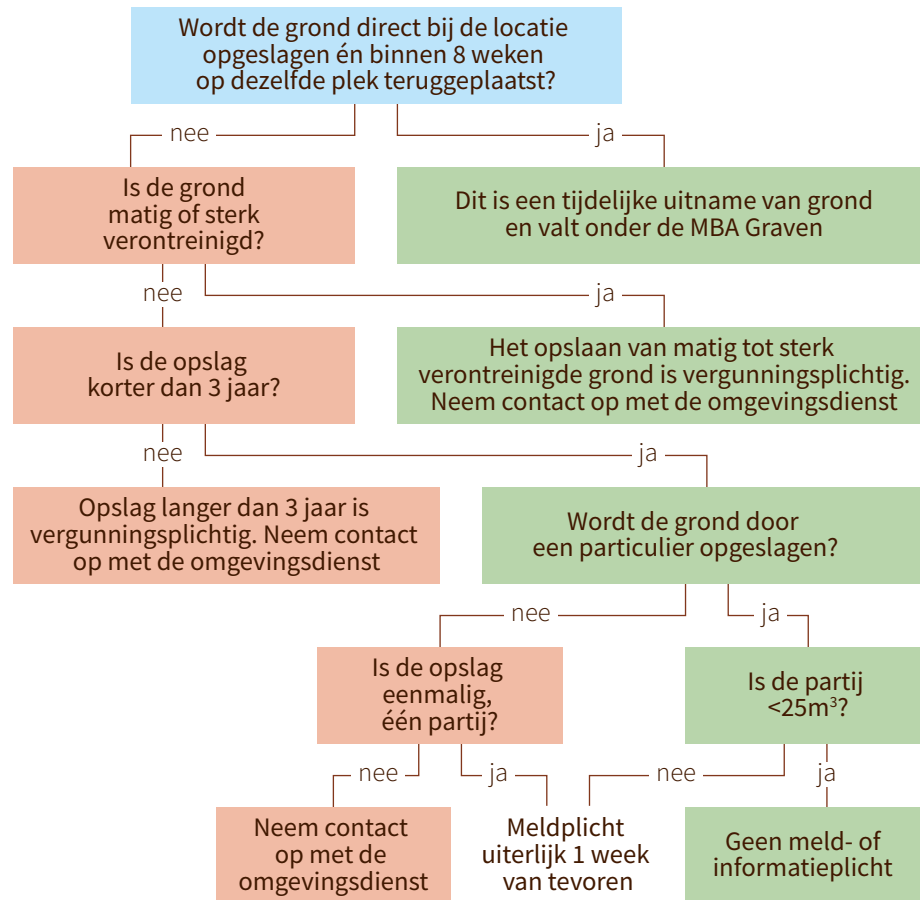
Wat je moet weten als je gaat graven

- Je hebt een voorafgaand bodemonderzoek (kijk op www.iplo.nl, zoek op 'voorafgaand bodemonderzoek') nodig als je gaat graven. Dat is minimaal een vooronderzoek volgens NEN 5725. Als de locatie verdacht is op het voorkomen van een bodemverontreiniging, is ook een verkennend bodemonderzoek (NEN 5740) of verkennend bodemonderzoek asbest (NEN 5707) nodig. Hierop gelden twee uitzonderingen: graven met een omvang van minder dan 25 m^3 , of graven in het kader van een spoedreparatie van ondergrondse infrastructuur.
- Bodemlagen van verschillende kwaliteitsklassen en textuur (klei/veen/zand/humeus/schraal) moeten bij het graven apart worden gehouden. Ook bodemlagen met bodemvreemd materiaal (puin, afval, etc.) moeten apart worden gehouden.
- Bij graven komt grond vrij. Vaak is er sprake van tijdelijke opslag. Kijk naar het schema Opslaan van grond voor omgang met vrijkomende grond.
- Graafwerkzaamheden boven de interventiewaarde moeten worden uitgevoerd door een erkend bedrijf en in de meeste situaties ook milieukundig worden begeleid. Zie voor meer informatie het hoofdstuk: Graven in bodem met kwaliteit boven interventiewaarde bodemkwaliteit.

Let op: in het omgevingsplan van de gemeente staan aanvullende regels over grondverzet. Ook in de bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer en het bestemmingsplan kunnen aanvullende gemeentelijke regels staan. Ook de Waterschapsverordening en de provinciale Omgevingsverordening kunnen aanvullende eisen stellen, met name in grondwaterbeschermingsgebieden.

Opslaan van grond

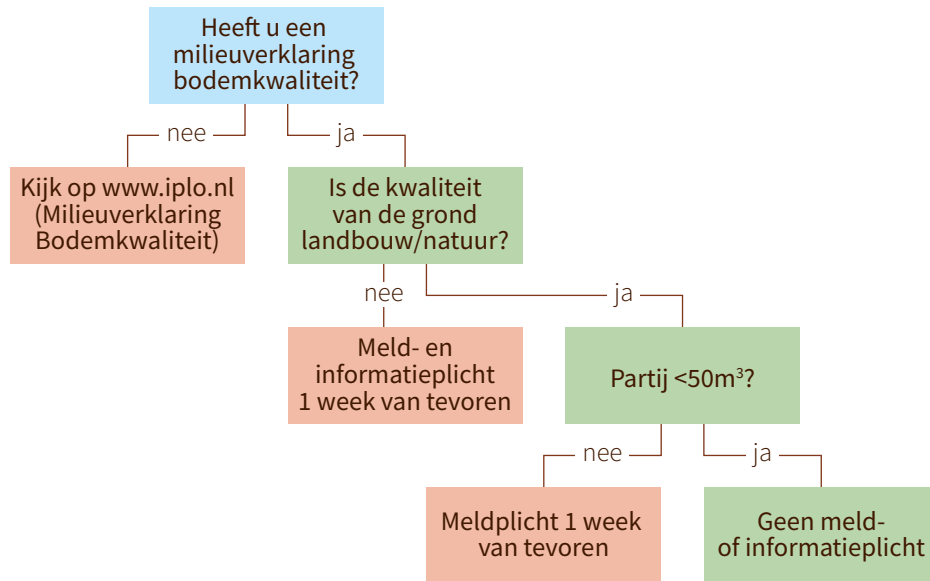
Wat moet je weten als je grond gaat opslaan?

- Als alle uitkomende grond bij de locatie wordt opgeslagen en de grond na de graafwerkzaamheden wordt teruggeplaatst, is er sprake van tijdelijke uitname. In dat geval hoeft er geen aparte melding te worden gedaan voor het opslaan van grond, maar moet het worden benoemd in de informatieplicht voor de MBA Graven in landbodem. Dus, ook opslag op de locatie van graven waarbij de grond afgevoerd gaat worden kan - tot uiterlijk 8 weken na einde graven - onder de MBA Graven in landbodem worden uitgevoerd.
- Je mag tot 3 jaar grond opslaan zonder vergunning. Opslag van grond langer dan 3 jaar valt onder een vergunningplicht. Opslag van de activiteit mag langer dan 3 jaar duren onder algemene regels. Opslaan per partij mag nooit langer dan 3 jaar duren, ook niet met vergunning. Het samenvoegen van partijen is niet toegestaan.
- Als er meerdere partijen worden opgeslagen en de ontvangende (onderliggende) bodem schoner is dan de partijen die je opslaat, moet de ontvangende bodem grond na beëindiging van de activiteit onderzocht worden (Eindonderzoek Bodem). In dit geval moet er een informatieplicht worden gedaan, waar dit onderdeel van is.
- Opslag van grond is vaak een eenmalige activiteit. Herhalende opslag en verwijdering van grond op één locatie wordt gezien als het houden van een doorgangsdepot. Daarvoor gelden andere regels. Als sprake is van het opslaan van meer dan 1 partij grond, gelden ook de regels voor de milieubelastende activiteit Grondbank.

Let op: in het omgevingsplan van de gemeente staan aanvullende regels over grondverzet. Ook in de bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer en het bestemmingsplan kunnen aanvullende gemeentelijke regels staan. Ook de Waterschapsverordening en de provinciale Omgevingsverordening kunnen aanvullende eisen stellen, met name in grondwaterbeschermingsgebieden.

Toepassen van grond

Wat moet je weten als je grond gaat toepassen?

- Bij het toepassen van grond moet er sprake zijn van een ‘functionele toepassing’ en een ‘functionele hoeveelheid’. Dit betekent dat de toepassing van grond nuttig moet zijn en dat de hoeveelheid grond die gebruikt wordt doelmatig is.
- Voor toepassingen door particulieren van partijen <math><25\text{m}^3</math> en partijen ontgraven op eigen landbouwpercelen, geldt geen meld- of informatieplicht.
- Onafhankelijk van de omvang van de partij, is er voor toepassing vrijwel altijd een Milieuverklaring Bodemkwaliteit van de partij grond nodig.
- Als je grond van klasse ‘wonen’ of klasse ‘industrie’ gaat toepassen, heb je van de ontvangende bodem ook een Milieuverklaring Bodemkwaliteit nodig.
- De milieuverklaring bodemkwaliteit is het bewijs voor de milieuhygiënische kwaliteit van de toegepaste partij grond of baggerspecie, of van de ontvangende bodem. De verklaring wordt gebaseerd op een bodemkwaliteitskaart, een bodemonderzoek (zoals NEN 5740), een partijkeuring, een erkende kwaliteitsverklaring (grondbank) of eigen verklaring van een fabrikant (grondreiniger). De milieuverklaring bodemkwaliteit wordt meestal opgesteld door de initiatiefnemer (melder) van het grondverzet. De ondertekenaar is aansprakelijk voor de juistheid van de gegevens en het gebruik van de grond.

Let op: in het omgevingsplan van de gemeente staan aanvullende regels over grondverzet. Ook in de bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer en het bestemmingsplan kunnen aanvullende gemeentelijke regels staan. Ook de Waterschapsverordening en de provinciale Omgevingsverordening kunnen aanvullende eisen stellen, met name in grondwaterbeschermingsgebieden.

Graven in sterk verontreinigde bodem

Deze activiteit is van toepassing als je gaat graven in sterk verontreinigde grond ('boven interventiewaarde'), waarbij het totale bodemvolume waarin de graafwerkzaamheden plaatsvinden meer is dan 25m³.

Melding- en informatieplicht

Tenminste vier weken voor deze graafwerkzaamheden moet zowel een melding als informatieplicht ingediend worden. Wanneer alleen sprake is van tijdelijk uitnemen (kijk op www.iplo.nl, zoek op tijdelijk uitnemen), bijvoorbeeld bij werkzaamheden aan kabels en leidingen, geldt een minimale termijn van 1 week voor de start van de activiteit.

Ten hoogste één week na het beëindigen van de graafwerkzaamheden moet een informatieplicht ingediend worden met een evaluatieverslag.

Bij kleinschalige graafwerkzaamheden (<25m³) in sterk verontreinigde grond geldt meestal alleen een informatieplicht op basis van het Omgevingsplan van de gemeente. Let op: het is niet toegestaan een activiteit bewust op te knippen om zodoende onder de ondergrens van 25m³ uit te komen om daarmee niet onder de regels van deze activiteit te vallen.

Voor meer informatie over de meld- en informatieplicht, verwijzen wij naar www.iplo.nl.

Kwaliteitsborging bij graven in sterk verontreinigde bodem

Werkzaamheden in sterk verontreinigde bodem moeten worden uitgevoerd door een erkend bedrijf (BRL SIKB 7000). Werkzaamheden in een sterk verontreinigde bodem moet begeleid worden door een voor de BRL SIKB 6000 erkende organisatie, zodat het proces gecontroleerd verloopt, de kwaliteit wordt gewaarborgd en milieuschade wordt voorkomen.

Wat is het verschil tussen graven en saneren?

Graven doe je bijvoorbeeld bij bouwwerkzaamheden, het leggen van kabels, rioleringswerkzaamheden, of het afgraven van tuinen en bouwputten. Daarbij kun je in contact komen met verontreinigde grond, maar het doel is niet om de bodem schoon te maken - je werkt simpelweg in de bodem.

Bij het saneren van de bodem is de doelstelling om de risico's van een verontreiniging weg te nemen. De gemeente legt in het omgevingsplan vast wanneer saneren van de bodem verplicht is (bijvoorbeeld voor bouwen of aanleg van een speelplaats). Een eigenaar kan ook op eigen initiatief een bodemsanering uitvoeren, bijvoorbeeld bij verkoop.

Bij het saneren van de bodem kan ontgraving van de grond plaatsvinden. Naast de regels voor saneren van de bodem zijn dan ook de regels in de paragraaf over het graven in de bodem boven interventiewaarde bodemkwaliteit van toepassing.

Saneren van de bodem

Het saneren van de bodem is: het beperken of ongedaan maken van de blootstelling aan de verontreiniging in de landbodem. Dit kan door de bodemverontreiniging weg te nemen door de grond te ontgraven en af te voeren. Of door het wegnemen van de contactmogelijkheden door het aanbrengen van een afdeklaag op de verontreinigde bodemlaag.

Alleen het saneren van landbodems valt onder deze activiteit. Het saneren van waterbodems, zoals de bodem van een sloot, valt er niet onder. Ook een grondwatersanering valt niet onder deze activiteit. Hiervoor gelden decentrale regels vanuit provincie, waterschap en/of gemeente.

Melding- en informatieplicht

Tenminste vier weken voor de sanering moet zowel een melding als informatieplicht ingediend worden. Ten hoogste 4 weken na het beëindigen van de sanering moet een informatieplicht ingediend worden met een saneringsevaluatie. Voor meer informatie over de meld- en informatieplicht verwijzen wij naar www.iplo.nl.

Kwaliteitsborging

Saneringswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd door een erkende organisatie (BRL SIKB 7000). Een bodemsanering moet milieukundig begeleid worden door een erkende organisatie volgens de BRL SIKB 6000, zodat het proces gecontroleerd verloopt, de kwaliteit wordt gewaarborgd en milieuschade wordt voorkomen. Na afloop moet een evaluatieverslag worden ingediend.

Toepassen van bouwstoffen

In paragraaf 3.2.25 van het Besluit activiteiten leefomgeving is het op of in de bodem toepassen van bouwstoffen aan-gewezen als een milieu-belastende activiteit. Het toepassen van een bouw-stof kan schadelijk zijn voor het milieu, omdat er bodemverontreiniging kan ontstaan als gevolg van uitloging van verontreinigende stoffen. Bouwstoffen kunnen zowel vorm-gegeven (bijvoorbeeld straatklinkers, bakstenen of natuursteen) als niet-vormgegeven (bijvoorbeeld menggranulaat of asfaltgranulaat) zijn.

Bij het toepassen van een bouwstof moet er sprake zijn van een 'functionele toepassing' in een 'functionele hoeveelheid'. Als niet aan beide voorwaarden wordt voldaan, is het toepassen van de betreffende bouwstof niet toegestaan. Bouwstoffen horen van nature niet thuis in de bodem. Daarom mogen bouwstoffen niet vermengd raken met de bodem. Toegepaste bouwstoffen moeten te allen tijde terugneembaar zijn. De bouwstoffen moeten worden verwijderd als ze hun functie verliezen. De eigenaar van de bouwstof blijft hiervoor verantwoordelijk.

De inhoudelijke regels voor het toepassen van bouwstoffen staan in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze zijn niet van toepassing op mijnsteen of vermengde mijnsteen of het toepassen van een bouwstof binnen een gebouw. Voor de overige bouwstoffen is paragraaf 4.123 wél aan de orde.

Milieuverklaring Bodemkwaliteit en afleverbon verplicht

Bij het toepassen van bouwstoffen, met uitzondering van AVI-bodemassen en immobilisaten, geldt géén informatieplicht. Voor alle bouwstoffen geldt dat de kwaliteit van de bouwstof bekend moet zijn op het moment van toepassen. De initiatiefnemer moet de Milieuverklaring Bodemkwaliteit (conform artikel 25d, lid 1 van het Besluit bodemkwaliteit, zie ook de uitleg in het hoofdstuk Toepassen van grond) en de afleverbon kunnen tonen op het moment van toepassen en tot vijf jaar na de toepassing.

Let op: Veel gemeenten hebben of zijn bezig met aanvullende regels voor het toepassen van (secundaire) bouwstoffen, bijvoorbeeld in de vorm van een meld- of informatieplicht. Controleer altijd of hier sprake van is in het Omgevingsplan van jouw gemeente.

AVI-bodemassen en immobilisaten

Voor het toepassen van AVI-bodemassen en immobilisaten geldt, naast de voorgenoemde eisen, een informatieplicht. Vier weken voor start van de activiteit moeten de vereiste gegevens en bescheiden worden aangeleverd bij het bevoegd gezag via het Omgevingsloket.

Staalslakken

Momenteel (mei 2026) geldt er een tijdelijk verbod en vergunningsplicht voor toepassing van staalslakken. Kijk op www.iplo.nl, zoek op staalslak.

Het tijdelijke verbod geldt voor het toepassen van niet-vormgegeven bouwstoffen met daarin meer dan 20 massaprocent staalslak (LD-staalslak of ELO-staalslak) in of op de landbodem:

- in een laagdikte van meer dan 0,5 meter, of
- op locaties waar inname of inhalatie niet uitgesloten is.

Voor alle andere toepassingen van staalslakken op of in de landbodem geldt een tijdelijke vergunningplicht.

Omdat de regels voor staalslakken op dit moment niet vaststaan, kan je hiervoor contact opnemen met de omgevingsdienst van de regio waar een toepassing gepland is.

Nuttige links

www.iplo.nl

www.omgevingswet.overheid.nl

Websites omgevingsdiensten

www.odgroenemetropool.nl

www.odrivierenland.nl

www.odachterhoek.nl

www.oddevallei.nl

www.odveluwe.nl

Contact

GOO@gelderland.nl

www.geldersondergrondoverleg.nl

linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg

